

Univerzitet u Novom Sadu
Prirodno-matematički fakultet
Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo

Projekat tematske večeri SLOVAČKO VEČE

Studenti:

Stanković Aleksandra
Deak Anastazia
Tušjak Konstantin
Đurašević Olivera
Jović Marina
Ležakov Tatjana
Stanković Nataša
Mijatović Slobodan
Dervišević Ana
Minić Mijajlo
Šešum Alisa
Lučar Stefan
Đokić Dragana

Profesor:

Dr Anđelija Ivkov-Džigurski

Asistent:

Igor Stamenković

Novi Sad, 2009

Predmet: Animacije u turizmu

Mentori: profesor dr. Anđelija Ivkov-Džigurski
asistent Igor Stamenković

Tema: Tematsko veče će se sastojati iz nekoliko delova, u okviru kojih će se prezentovati gostima kultura, folklorne karakteristike, gastronomske vrednosti i život stanovnika Slovačke. Sve donacije ostvarene zahvaljujući dobroj volji gostiju bice poklonjene deci sa posebnim potrebama u Bačkom Petrovcu.

Datum održavanja tematske večeri: 26. januara 2010. godine

Mesto održavanja tematske večeri: Sajam

Trajanje oficijalnog dela večeri: 20:00h – 22:00h

Realizatori projekta: Studenti III godine smera menadžer u turizmu, menadžer u hotelijerstvu i menadžer u gastronomiji.

Zaduženja studenata su sledeća:

1. Stanković Aleksandra – prezentacija za sponzore, igra folklor, glumi mamu u 3 sceni
2. Deak Anastazia – zamenik za finansije, prezentacija za sponzore, glumi devojku u 4 sceni
3. Tušjak Konstantin – koordinator, narator, glumi momka u 4 sceni, igra folklor
4. Đurašević Olivera – zamenik koordinatora, glumi dečaka i Marušku u predstavi, zadužena za scenografiju
5. Jović Marina – finansijer, glumi princezu, hostesa
6. Ležakov Tatjana – gastronom, meni i kalkulacija, izrada programa, glumi baku u predstavi
7. Stanković Nataša – gastronom, meni i kalkulacija, glumi devojku u 4 sceni i princezu u predstavi, hostesa
8. Mijatović Slobodan – gastronom, meni i kalkulacija, igra folklor, glumi kuvara u predstavi
9. Dervišević Ana – gastronom, meni i kalkulacija, voditeljka, izrada programa
10. Minić Mijajlo – izrada programa, glumi Janošika i slovaka, scenario za predstavu, igra folklor
11. Šešum Alisa – glumi ćerku u 3 sceni i igra u folkloru
12. Lučar Stefan – glumi kralja u predstavi, glumi tatu u 3 sceni i lalu i host
13. Đokić Dragana – hostesa i igra u folkloru

Slovačka

„U zemlji između divljih planina i dubokih dolina naći ćete čarobnu zemlju videćete veličanstvene planine čarobne zamkove i netaknutu prirodu...zaljubićete se u zemlju koja se nalazi u srcu Evrope.. otkrićete čudo prave bajke, otkrićete Slovačku –malu veliku zemlju.“

Tako glasi slogan Slovačke turističke organizacije koji nije daleko od istine.

Slovačka Republika je kontinentalna zemlja koja se nalazi u sredini Evrope. Zato se sa pravom govori da je srce Evrope, a pritom se smatra da je sam geografski centar starog kontinenta crkva sv. Jana u srednjem delu Slovačke. Slovačka po površini ne spada u velike države. Samo je malo veća od na primer Danske, Švajcarske ili Holandije. Avionom sa zapada na istok Slovačka se pređe za svega pola sata leta, pošto vazдушna linija doseže svega 429km. Sa prirodnog pogleda Slovačkoj nedostaje samo more. Najbliže more je Jadransko more, koje je udaljeno od nje 361km. Dok je Baltičko more udaljeno 440km.

Iako je Slovačka mala srednjoevropska država, nudi toliko raznovrsnih prirodnih lepota kao malo koja druga država. Na njenom posedu se smenjuju visoki planinski vrhovi sa dubokim dolinama, prostrane šume isprepletane livadama i pašnjacima, brzi planinski potoci se postepeno menjaju u mirne reke. Ovu prirodni sliku upotpunjuje raznovrsna flora i fauna. U Slovačkoj se mogu naći visoke planine, nizije, ugašeni vulkani, kanjoni, pećine i provalije, velike reke i vodopadi, mineralni izvori, lekovito i otrovno bilje, pitome i divlje životinje.

Raznovrsnost i raznolikost tipova pejzaža je karakteristična funkcija slovačke prirode, u kojoj su se do danas zadržala mnoga mesta netaknute prirode. Dovoljno je posetiti tajanstvene doline i klisure srednje i severne Slovačke ili guste šume u njenom severno-istočnom delu, i čovek će naći ono što danas toliko nedostaje modernom svetu. Nije slučajno da mnoge prirodne zabiti Slovačke s ljubavlju istražuju domaći i strani posetiooci. Dostavljaju zaista jedinstvene slike, koje je moguće sada videti samo u nekim delovima sveta.

Površina

Mnoge pesme i basne predstavljaju Slovačku kao „državu između Tatri i Dunava“. Tatri su dragulj Zapadnih Karpat, koje zauzimaju znatan deo površine Slovačke. Dele se na Zapadne Tatre i Istočne Tatre, od kojih su najpoznatije Visoke Tatre. Najveću nadmorsku visinu imaju baš u Slovačkoj (25 vrhova su viši od 2500m). Najviše delove planina oblikovao je lednik, zahvaljujući čemu danas predstavljaju prelepe oblasti sa ledničkim dolinama, kotlinama i vodopadima. S obzirom na neobičnu koncentraciju prirodnih lepota zaslužuju naziv „minijturni Alpi“, zato što se na maloj površini osim lednika pojavljuje skoro sve što nude Alpi.

Dragulj slovačke prirode sa turističkog pogleda veoma privlačnim pejzažnim elementom su pećine, koje od Slovačke prave pećinski region svetskog značaja. Nije slučajno da su u Listu svetskih kulturnih i prirodnih nasledstva UNESCO 1995 god., kao prvi prirodni lokalitet upisali podzemni sistem pećina Slovačkog i Aggtelegskog krasa.

Vode

Sa hidrološkog gledišta Slovačku možemo svrstati u sam vrh. Reke ovde izvire i otiču u susedne države. Teritorijom Slovačke prolazi deo glavne evropske vododelnice, koje dele slivove Baltičkog i Crnog mora. Najveća reka koja prolazi kroz Slovačku je Dunav – jedan od njenih glavnih simbola. Kroz Slovačku prolazi svega 22,5 km, a većina slovačkih reka pripada njegovom slivu.

Većina slovačkih jezera su ledničkog porekla, pri čemu se skoro sva nalaze u Tatrima. Oni su ostatci poslednjeg ledničkog delovanja u poslednjem ledenom dobu, kada je voda od otopljenih lednika i ispunjavala udubljenja. Samo u Visokim Tatrima moguće je naći više od 100 jezera. Oni su „oči“ Tatri, a zajedno sa visokim vrhovima planina predstavljaju neponovljive slike. Svako jezero očara posetitelja specifično obojenom vodom i tamnom okolinom gustih šuma. Najveće i najdublje je Veliko Hincovo jezero.

Istovremeno intenzivnim delovanjem lednika nastali su i brojni vodopadi. Najveći od njih je Kmečov vodopad, visine oko

80m. Mnogi vodopadi su slapoviti, i njihove kaskade su atrakcije brojnih dolina.

Flora i fauna

Iako je čovek i u Slovačkoj promenio vegetaciju i u značajnoj meri krčio šume u nizijama i dolinama, u planinama su do sada sačuvani veliki šumski kompleksi. Slovačka ima u poređenju sa većinom evropskih država poveću pošumljenost (šume zauzimaju 36% ukupne teritorije države). Slovačka je takođe bogata florom i faunom. Može se pronaći oko 2400 biljnih vrsta, što je više nego u šest puta većoj Poljskoj. Mnoge vrste su nastale i sačuvane samo u Slovačkoj. Fauna Slovačke je takođe raznolika – ovde živi više od 40 000 vrsta životinja. Većina životinjskih vrsta pripada šumskoj zoni. Retkost je bizon, najveći evropski suvozemni sisavac.

Mnoge biljke i životinje su u Slovačkoj zaštićene zakonom. U Slovačkoj ima više od 1000 zaštićenih oblasti, površinama većim od 9500km. (9 nacionalnih parkova i 16 zaštićenih državnih oblasti).

Stanovništvo

U Slovačkoj Republici živi oko 5380000 stanovnika. Po broju stanovnika je na 22 mestu u Evropi. Sličan broj imaju Danska i Finska. Gustina stanovništva je 109 stan./km. Najveći broj stanovništva se izjašnjava kao Slovaci (85,8). Najbrojnija nacionalna manjina je mađarska manjina (9,7) koja živi u južnim opštinama od Bratislave do istoka Slovačke. Kao Romi izjašnjava se 1,7% stanovništva, međutim većina njih se izjašnjavaju kao Slovaci. Najviše ih je u istočnim i južnim opštinama.

Slovačka se može označiti kao katolička država. Prema poslednjem popisu stanovništva iz 2001, 69% stanovništva se izjašnjavaju kao Rimokatolici. Druga najzastupljenija crkva je evangelistička sa 7%. A na istoku države mogu se naći Grkokatolici i pravoslavci (5%). 13% stanovništva se izjašnjavaju kao ateisti.

Naselja

Prva naselja na teritoriji Slovačke datiraju iz 11 i 12.veka. Posle varvarskih napada i nemačke kolonizacije uloga naselja se pojačala. Većina naselja su dobila gradske privilegije, a krajem 13 veka je na teritoriji današnje Slovačke postojalo 30 privilegovanih gradova. Gradovi su postojali centri trgovine i zanatske proizvodnje, a vladari su im delili posebna prava. Najveći polet slovačka mesta su zabeležila u 14 i 15 veku, sa razvojem rudarstva i zanatske proizvodnje. Naselja kojima je grad dao najšire privilegije, nazivali su se slobodni kraljevski gradovi. Od njih najpoznatija mesta su bila: Bratislava, Trnava, Košice, Prešovo, Bardejov, Banská Bystrica. Vremenom se broj tih gradova povećavao, pa je u drugoj polovini 19 veka u Slovačkoj bilo 25 slobodnih kraljevskih gradova.

Bogata istorija slovačkih gradova ostavila je predivne tragove na njihovom izgledu i arhitekturi. Više njih su spomenički kompleksi i predstavljaju najznačajnijedelove slovačkog kulturnog nasleđa. Urbanistička rešenja i ukomponovane u prirodna okruženja od mnogih mesta predstavljaju savršene slike. U Slovačkoj postoji 138 gradova u kojima živi većina stanovništva 57%. Najveći grad je Bratislava u kojoj živi pola miliona stanovnika, a drugo mesto su Košice sa 300 hiljada stanovnika.

Dvorci

Slovačka je država bogata kulturno – istorijskih utvrđenjima i reprezentativnim objektima stanovanja. Na njenoj teritoriji moguće je nabrojati više od 100 dvoraca i zamaka, i minimum dva puta više kaštela izgrađenih u raznim istorijskim epohama. U prošlosti su bili mesta istorijskih događaja, i njihovi vlasnici su vekovima uticali na pravac države.

Dvorcima su prethodila utvrđenja koja su u Slovačkoj bila tipična u 9 i 10 veku. U 11 i 12 veku počinju da se grade kameni dvorci. Kralj Belo IV je odlučio da osnaži pogranične oblasti i važnije puteve, raskrsnice, pa je dao da se pored Ugarske granice izgrade mnogo kamenih dvoraca. Dvorci su imali oblik kamenih utvrđenja i gradili su se na strateškim i teško dostupnim mestima. Osim odbrambene i administrativne funkcije, služili su i za

stanovanje. Krajem 14 i početkom 15 veka romanska arhitektura je dopunjena gotičkim detaljima. Značajnu promenu donela je renesansna umetnost, gde su se spajali elementi utvrđenja sa udobnošću i reprezentativnošću stanovanja. Kasnije su kraljevi naređivali paljenje dvoraca, pa su mnogi ostali u ruinama. Neki su se ipak sačuvali i danas i postali sedišta izlaganja i približavajući istorijska dešavanja i način života datom regionu.

Zamkovi i kašteli

Neki dvorci i utvrđenja su bili u 16 i 17 veku obnovljeni na pogodnije i reprezentativnije objekte, u kojima su vlasnici živeli i do 20 vekova. Ovakve građevine označavane su kao zamkovi. Više slovačkih dvoraca i utvrđenja po obnovi dobili su oblik romantičkih zamaka.

Kašteli su zamenjivali srednjovekovne dvorce i zamkove, a gradjeni su na ravnim terenima. Na početku se pre svega imali odbrambenu funkciju, a od kraja 16 veka više se pažnje davalo na njihovu reprezentativnost i komfor. Uslovačkoj su sačuvani kašteli iz različitih graditeljskih stilova.

Drvene crkve

Specifičan primer sakralnog građevinarstva su drvene crkve. Graditelji su njima izrazili harmoniju duše čoveka sa prirodom i snagom odvojiti se od svakodnevnog života. Najstarijim pripadaju gotičke drvene crkve. Drugom tipu crkava pripadaju tzv. artikularne crkve. Ove crkve imaju osnovu grčkog krsta, ali morali su se graditi izvan granica opština, u njih se ulazilo sa strane i nisu smele imati zvonike. Kao malo koji spomenici prezentuju umetnost, sposobnost i veštine karpatskih tesara. Draguljom graditeljstva je i treći tip drvenih crkava, građenih na istoku Slovačke. Najveći broj njih je iz 18 veka, prvobitno su bile grčkokatoličke, a kasnije su promenjene u pravoslavne.

Istorija

Pre V veka

Od 450. godine pne, teritoriju današnje Slovačke naseljavali su Kelti, koji su sagradili moćna utvrđenja u Bratislavi i Liptovu. Srebrni novčić s likom Bijateka, je prvi pisani trag u Slovačkoj. Od 6. godine, uz razvoj Rimskog carstva na obalama Dunava stvara se lanac pretstraža, a u Devinskom Gradu je podignuta prva hrišćanska crkva severno od Dunava. Varvarska Kraljevina Vanijus, koju je osnovalo nemačko pleme Kvadi, se nalazila na zapadnim i središnjim teritorijama današnje Slovačke od 20. do 50. godine.

Slovenske države

Sloveni teritoriju Slovačke naseljavaju u 5. veku. Zapadna Slovačka je bila središte Samovog Carstva u 7. veku. Slovačka država pod imenom Kneževina Nitra nastaje u 8. veku, a njen vladar Pribina je 828. godine u Nitri podigao prvu hrišćansku crkvu među Zapadnim i Istočnim Slovenima. Zajedno sa susednom kneževinom Moravskom, stvara Velikomoravsku Kneževinu 833. godine. Najveći razvoj Kneževina dostiže dolaskom svetih Ćirila i Metodija 868 g, tokom vladavine kneza Rastislava i teritorijalnom ekspanzijom pod kraljem Svatopulokom.

Kraljevina Mađarska

Tokom 925. godine jedan deo mađarske države je zavladao današnjom jugozapadnom Slovačkom. Krajem 10. veka, ova teritorija postaje deo rastuće Mađarske Kneževine (od 1000. godine Kraljevina Mađarska). Veći deo Slovačke postaje deo Kraljevine Mađarske oko 1100. god, a severnoistočni delovi oko 1400. god. Slovačke naseobine pružale su se od severnih i jugoistočnih delova današnje Mađarske, dok su Mađari počeli da naseljavaju južni deo Slovačke. Etnička struktura je postala još više raznovrsna dolaskom Karpatskih Nemaca, Vlaha i Jevreja.

Veći deo stanovništva strada invazijom Mongola 1241. i povremenim nestašicama hrane. Međutim, srednjovekovna Slovačka se odlikovala novoosnovanim gradovima, stenovitim tvrđavama i razvojem umetnosti. 1467. godine Matija Hunjadi osniva prvi univerzitet u Bratislavi, koji nije dugo radio.

Nakon ekspanzije Otomanskog Carstva prema Mađarskoj i okupacije Bude početkom 16. veka, središte Kraljevine Mađarske (pod imenom Kraljevstvo Mađarsko) pomereno je prema Slovačkoj i Bratislava postaje prestonica Mađarske 1536. godine. Veliki broj Mađara preselio se u Slovačku da bi izbegli svirepost otomanske vlasti. Na taj način proporcija Slovaka u Mađarskom Kraljevstvu je postao manji. Otomanski ratovi i učestale bune protiv Habzburške Monarhije su naneli ogromnu štetu, naročito u ruralnim sredinama. Posle povlačenja Turaka iz Mađarske u 18. veku, slovački uticaj se smanjio u kraljevstvu, a prestonica je ponovo postala Budimpešta 1848. godine.

Sa težnjama ka otcepljenju od mađarskog dela Austrougarske monarhije, Slovaci su podržavali Habzburške vladare protiv Mađara u njihovim sukobima. Zbog ovoga, tokom perioda pod Austro-Ugarskom, Slovaci su bili pod relativnom kulturnom represijom u formi mađarizacije koju je sprovodila mađarska vlast.

XX vek

1918. godine (nakon Sentženmerskog i Trijanonskog sporazuma) teritorija Slovačke postaje deo Čehoslovačke. Tokom haosa koji je usledio nakon raspada Austro-Ugarske, Slovačku je napala Mađarska Sovjetska Republika i na jednoj trećini Slovačke, na kratko vreme stvara se Slovačka Sovjetska Republika.

Čehoslovačka je neprestano bila pod pritiskom revizionističkih vlada Nemačke i Mađarske, sve do 1939. godine posle potpisivanja Minhenskog sporazuma.

Pod pritiskom nacističke Nemačke, Slovačka je proglasila nezavisnost 14. marta 1939. Na čelu države su bili Jozef Tiso i Vojteh Tuka. Prva Slovačka Republika je postala nemački saveznik.

1944. godine anti-nacistički pokret otpora organizuje žestoku pobunu, poznatu kao Slovački nacionalni ustanak.

Posle Drugog svetskog rata, Čehoslovačka se ponovo stvorila i kao takva potpala pod sovjetski uticaj i njen Varšavski pakt. 1969. postaje federacija Češke Socijalističke Republike i Slovačke Socijalističke Republike.

Padom komunističkog režima u Čehoslovačkoj 1989. godine nakon mirne Plišane revolucije, usledilo je ponovno razdvajanje države na Češku Republiku i Republiku Slovačku koja je postala član Evropske unije maja 2004. godine.

Bratislava

Bratislava je glavni i najveći grad Slovačke, sedište Bratislavskog kraja i najmlađa evropska metropola. Udaljena je samo 60 km od Beča, a pre Prvog svetskog rata njegovo je predgrađe bilo povezano sa Bratislavom električnim tramvajem. S obzirom na međusobnu udaljenost, Beč i Bratislava su najbliži glavni gradovi u Evropi.

Na istočnoj obali Dunava nalazi se stari, istorijski deo grada, a na zapadnoj se smestio moderni deo grada. Nekada poznat kao nemački Pressburg ili mađarski Pozsony oduvek je bio jedno od kulturnih središta Srednje Evrope. Kao središte viševjekovne istorije bio je raskrsnica brojnih kultura i trgovinskih puteva. Danas je najvažnije industrijsko i kulturno središte Slovačke.

Kao središte viševjekovne kulture Bratislava obiluje brojnim kulturno istorijskim građevinama koje su većinom smeštene u starom delu grada koje je glavno mesto bogatih kulturnih dešavanja tokom cele godine.

Prema popisu iz 2001. godine u Bratislavi živi 428.672 stanovnika (procena za 2005. je 425.459 stanovnika). Prema proceni iz 2005. prosečna starost stanovništva je 38.7 godina. Od osnivanja grada pa sve do 19. veka, Nemci su bili najbrojnija etnička grupa u gradu. Nakon austro-ugarske nagodbe iz 1867, grad je snažno mađarizovan, tako da je pod kraj Prvog svetskog rata ovo bio nemačko-mađarski grad u kojem su Slovaci bili najveća manjina. Osnivanjem Čehoslovačke 1918. godine, grad je zadržao multietičnost, ali su se snažno promenili demografski trendovi. U ovom razdoblju snažno je porastao broj Slovaka i Čeha, dok je broj Nemaca i Mađara snažno opao. Nakon 1945. godine, ponovnim uspostavljanjem Čehoslovačke znatno je smanjen broj Nemaca i Mađara. Time je grad izgubio svoj multietnički karakter, tako da od 1950-ih oko 90% stanovništva grada čine Slovaci.

Glavne znamenitosti

Jedna od najupadljivijih zgrada u gradu je **zamak Bratislava**, lociran na platou 82 metra iznad Dunava. Zamak postoji na tom mesto od prastarih vremena. Bila je akropola keltskog grada, deo Rimskog carstva, ogromno uporište Slovena i politički, vojni i religiozni centar Velike Moravske. Dvorac od kamena je sagrađen u 10. veku (kao deo Mađarske), pa je promenjen u gotsko anti-hutsko utvrđenje pod Sigmundom od Luksemburga, 1562. postaje renesanski zamak, i 1649. se rekonstruiše u baroknom stilu. Pod kraljicom Marijom Terezijom, dvorac je preuređen u prestižno sedište kraljevskog guvernera Alberta Tešena, koji je osnovao galeriju slika u dvorcu, koja je kasnije premeštana u Beč. 1784, kada je Bratislava prestala biti prestonica Mađarske, dvorac se pretvorio u školu katoričkog sveštenstva, i kasnije, 1802, u barake. 1811. dvorac je zapaljen nepažnjom francuskih stražara, i izgoreo je u potpunosti. Takav je ostao sve do 1950-ih, kada je rekonstruisan u potpunosti u stilu iz doba Marije Tereze.

Drugi dvorac, **Devin** (sada u ruševinama) je grad Bratislava-Devin. Nalazi se na mestu gde se Morava, koja formira granicu između Austrije i Slovačke, uliva u Dunav. Jedan je od najvažnijih Slovačkih arheoloških nalazišta, a zahvaljujući svojoj odličnoj lokaciji bio je važan obrambeni dvorac u Velikoj Moravskoj, ali i u ranoj Mađarskoj državi. Uništile su ga Napoleonske trupe 1809. a dvorac je postao jedan od bitnih simbola Slovaka i slovačke istorije.

Još jedan dvorac, sagrađen 1813. u englesko-gotskom stilu u kasnom 19. veku, lociran u delu grada Bratislava-**Rusovece**, poznat je po ruševinama iz rimskog Gerulata naselja.

Ostale građevine bitne za pomenuti su:

Katedrala svetog Martina (gotaska građevina iz 14. - 15. veka koja zamenjuje staru crkvu iz 13. veka) je najstarija, najveća i najznamenitija bratislavsko crkva u kojoj je krunisano mnogo mađarskih kraljeva. Barokni toranj nastradao je 1833 u požaru koji je nastao od groma. Popravkom toranj je dobio novi gotički izgled, koji ima i sada. Na njenom vrhu nalazi se pozlaćeno jastuče na kome leži pozlaćena kopija ugarske kraljevske krune.

Gradska kuća u Bratislavi (kompleks građevina iz 14. - 15. veka) jedna je od najstarijih građevina u Bratislavi i najstarija gradska kuća u Slovačkoj. U njoj se nalazi i interesantan muzej - Gradski muzej osnovan 1868. godine.

Franjevačka crkva, koja datira još iz 1297.

Crkva svete Elizabete, više poznata kao „plava crkva“

Zgrada univerzitetske knjižare (sazidana 1756.) je bila sedište parlamenta u Kraljevini Mađarskoj od 1802. do 1848, mnogi bitni zakoni u Mađarskom reformatorskom dobu su doneti ovde (ukidanje robova, osnivanje Mađarske akademije nauka).

Nadbiskupova palata je neoklasična palata sazidana 1781. u kojoj je najpoznatija prostorija – dvorana ogledala u kojoj je potpisan (četvrti) Prezburški mir.

Slovačko nacionalno pozorište (sagrađeno 1886.), i

Mihaljska kapija (rani 17. vek), jedina postojeća kapija nekadašnjeg gradskog utvrđenja. Ispod nje se nalazi nulta kilometar odakle se broji udaljenost izabranih svetskih mesta od Bratislave. U nastavku kapije je Mihaljska ulica, koji pripada među najstarije ulice grada.

Novi most je most preko Dunava, na njemu se nalazi restoran koji izgleda kao NLO

Sedište Slovačkog radija - obrnuta piramida. Istorijski centar je karakterizovan sa mnogo baroknih palata.

Grasvalkovič palata (sagrađena oko 1756.), na primer, je poznata kao rezidencija slovačkog predsednika, i Slovačka vlada sada ima svoje sedište u bivšoj palati arhiepiskopije, bivšoj rezidenciji arhbiskupa Estergoma.

Jedino vojno groblje, sada spomen ploča, je **Slavin**, koji je otkriven 1960. u čast vojnika Sovjetkse armije koji su pali oslobađajući Bratislavu od nacističih nemačkih jedinica. Sa groblja se pruža prelep pogled na Bratislavu i Male Karpate.

Parkovi

Bratislava je grad sa mnogo parkova, zahvaljujući svojoj lokaciji na Malim Karpatima. Najveći park je Bratislavski park šume, koji sadrži neke turističke lokacije. Planinski park se nalazi blizu Starog grada, i u njemu je očuvana izvorna flora i fauna. Na desnoj obali Dunava je Sad Janka Krala, prvi javni park u Evropi.

Turizam

U proteklim godinama, tačnije kada je Slovačka ušla u Evropsku uniju, Bratislava je jedan od omiljenih turističkih destinacija za turiste iz okolnih zemalja, ali i za neke udaljenije zemlje (Velika Britanija, SAD, Japan ...). Porast turizma je doveo i do problema sa nedovoljno hotelskih kapaciteta, najviše u luksuznijim hotelima. Većina turista ostaje u centru grada, ili dolaze samo na bitnije događaje kao što je na primer Nova godina.

Program

Meni

- Slovačka zakuska –
- Bryndzove halusky -
- Piletina u sosu od pavlake -
uz kompot šljive i salatu
- Gomboce -
- Štrudla -

Scena 1

Mijajlo i Olja se penju na binu, mačuju se. Dolazi Ana i prekida ih.

Ana: Hej vas dvojica! Pa šta radite to? Prestanite da se glupirate i uozbiljite se bar na sekund! Imamo važan zadatak večeras! Zar ne vidite da imamo goste?!

Ana hvata Olju za uvo i izvodi je sa scene. Za to vreme Mijajlo pozdravlja goste na slovačkom. Ana se vraća na binu i pozdravlja goste na srpskom jeziku.(tekst će biti ubačen na srpskom i slovačkom)

Scena 2

Mijajlo: Možda ste se zapitali ko sam ja. Verovatno ste nekada čuli za mene, ali evo zvanično da se predstavim. Ja sam Juraj Janošik, neki kažu da sam razbojnik, ali ja bih to rekao malo drugačije. Recimo, ja sam samo neko ko je pokušao da dovede pravdu na svoje mesto. Krao sam od bogatih kako bi siromašni imali da prežive. A moja zemlja Slovačka? Da vam kažem nešto o njoj. To je zemlja između divljih planina i dubokih dolina, čarobna zemlja veličanstvenih planina, čarobnih zamkova i netaknute prirode. Republika Slovačka zauzima teritoriju od 49.000 km², u samom središtu Evrope, sa 5,4 miliona stanovnika. Glavni grad Slovačke je Bratislava.

Za to vreme, Olja sedi na bini i mlati nogama.

Olja: Daj bre, nećeš valjda da pričaš o tome sada. Pa to mogu da nađu i na vikipediji.

(Olja dolazi do Janošika i počinje da ga vuče)

Pusti sada brojke, video sam tamo neke devojke igraju. Hajde pođi sa mnom, molim te, da vidimo. Hajde, molim te.

Olja i Mijajlo zajedno odlaze sa scene. Na scenu se vraća Ana.

Ana: Pošto su svi otišli, a usput vam nisu ništa objasnili, a pretpostavljam da su otišli da gledaju folklor, na meni ostaje da vam približim za čim su momci pojurili.

Ana priča o folkloru, folklor počinje da igra. (tekst će biti ubačen)

Jedna folklorna igra, zatim pevanje i još jedan folklor.

Neko: Posle simpatičnog predstavljanja KUD-a „Šafarik“, mislim da smo zaslužili da se odmorimo uz bryndzove halušky, koje su karakteristične za slovačku kuhinju i spremaju se gotovo u svim domaćinstvima.

Toplo predjelo, pauza sa programom 15-20 minuta.

Scena 3

Na sceni sedi devojka za pisaćim stolom sa lap topom i lampom i piše seminarski. Naglas čita neke činjenice iz istorije Slovačke.

Bojana: Prva naselja na teritoriji Slovačke datiraju iz 11. i 12. veka. Posle varvarskih napada i nemačke kolonizacije, uloga naselja se pojačala. Krajem 13. veka, postojalo je 30 privilegovanih gradova. Najveći polet slovačka mesta su zabeležila u 14. i 15. veku. Najpoznatija mesta bila su Bratislava, Trnava, Košice, Prešovo, Bardejov, Banska Bistrica. U drugoj polovini 19. veka postojalo je 25 slobodnih kraljevskih gradova.

Na teritoriji Slovačke moguće je nabrojati više od 100 dvoraca i zamaka i skoro dva puta više kaštela izgrađenih u raznim istorijskim epohama. Mnogi dvorci su paljeni po naređenju kraljeva, ali ih je dosta i sačuvano. Drvene crkve su specifičan primer sakralnog građevinarstva.

Bojana: Uh, pauza.

Bojana odlazi u dnevnu sobu, roditelji sede i gledaju tv, oboje u bade mantilima i papučama. Ona stoji sa čašom vode.

Bojana: Hoću li vam nedostajati kad odem?

Mama: Naravno, dušo.

Pomazi ćerku po ruci.

Tata: Da, da. Hoćeš krenuti više?

U sobu ulazi brat i seda na lazy bag.

Brat: Pa gde si ti, studentu na razmeni? Pakuješ kofere? Kad krećeš? To znači da je tvoja soba sad moja.

Opasno se nasmeje.

Jel dolazi nama neka studentkinja u zamenu?

Bojana: Samo kad ti imaš nešto da dodaš.

Nasmeje se.

Ajde, mali, pusti me da pričam sa mamom i tatom, ovo nisu priče za malu decu.

Brat: Kao i uvek, ja moram da odem, ali znaj da ćeš meni najviše nedostajati.

Nasmeje se i ode.

Bojana: Jao, stvarno jedva čekam da krenem, da malo promenim sredinu i naučim nešto o drugačijoj kulturi.

Mama: Baš je lepo što imate priliku tako preko fakulteta da putujete.

Tata: Gde ti ono ideš?

Bojana: Hoćeš li zapamtiti jednom? Idem u Slovačku, tačnije u Bratislavu. Sad dok pišem ovaj seminarski, imam sve veću želju da odem. Tamo kao da žive u nekom prošlom vremenu, u bajci. Znam da je to sve sad modernizovano, ali opet, ti dvorci sigurno doprinose doživljaju. Pomislila bih da stvarno postoji princ na belom konju.

Zamišljeno uzdahne.

Tata: Devojčice, bolje se ti posveti učenju nego maštarijama.

Bojana: Naravno, tata, samo se šalim.

Prevrće očima i prekršta prste iza leđa, da publika vidi.

Bojana: Jel ste znali da u Bratislavi ima oko 420.000 stanovnika? To je skoro isto kao i u Novom Sadu. Verujem da ću se brzo prilagoditi.

Tata: Jel si ti znala da su od osnivanja grada prvo Nemci bili najbrojnija etnička grupa, pa je kasnije ovo bio nemačko-mađarski grad, a Slovaci su bili najveća manjina. Jesi čula ti uopšte za Čehoslovačku?

Bojana: Naravno da sam čula. Osnovana je 1918. godine. Vi stariji još uvek u zaletu spominjete Čehoslovačku, a mi mladi znamo da su to sad dve države.

Tata: E, pa kad je nastala ta STARA Čehoslovačka, Slovaci i Česi su postali maltene brojniji od Mađara. Od 1950. oko 90% grada čine Slovaci.

Bojana: E, tata, a znaš što sam spominjala onog princa? E, pa, u Bratislavi postoji jedan zamak, čak se zove isto kao i grad, a nalazi se blizu Dunava. Sagrađen je u 10. veku. Tamo ću sigurno da svratim. Mora da je kao iz bajke.

Namerno glasno uzdahne.

Bojana: A da, ako u tom ne budem imala sreće, Slovačka je puna dvoraca.

Tata:

Nervozno menja kanale.

A jel ima nešto pored tih dvoraca da se vidi tamo?! Ja kad sam bio mlad, putovali smo više nego vi, pa sam i u Bratislavu svratio. Koliko se ja sećam, ima i drugih i zanimljivijih građevina.

Uzima neku knjigu o Slovačkoj.

Evo na primer, katedrala Svetog Martina. Ovde piše da je to najstarija, najveća i najznamenitija bratislavsko crkva i da je tu krunisano mnogo mađarskih kraljeva. Piše i da se na njenom vrhu nalazi pozlaćeno jastuče na kome leži pozlaćena kopija ugarske kraljevske krune. To treba da vidiš.

Mama: Ma dobro, nisu njoj zanimljive neke zgrade. Dvorac je dvorac. Jel se sećaš, Rašo, kad smo ti i ja šetali bratislavskim parkovima, uživali u prirodi i zaljubljenosti?

Hvata je za ruku, susreću im se pogledi. On vraća pogled na knjigu.

Tata: Milanka, prestani da joj daješ ideje. Evo vidi, ovde piše da treba videti gradsku kuću. Kaže: jedna od najstarijih građevina u Bratislavi i jedna od najstarijih gradskih kuća u Slovačkoj. A u njoj i muzej. To treba da te interesuje.

Mrko pogleda ćerku.

Bojana: Da, tata, znam. Tu ćeš sigurno naći i Franjevačku crkvu i crkvu Svete Elizabete. To nije za mene. Evo nešto modernije. Sigurno nisi čuo za novi most i za restoran koji izgleda kao NLO. To mene zanima. A ni ti parkovi ti nisu loša ideja, mama.

Namiguje mami.

Tata: U pozorište da ideš, Bojana. Evo ima slovačko nacionalno pozorište. Pazi, izgrađeno je 1886. godine. Zamisli kako to izgleda.

Bojana: Pa nije sigurno ostalo isto kao kad je sagrađeno. Uostalom, neću ja imati vremena za pozorište. A, mama, šta kažeš? Baš puno parkova ima?

Mama: Pa, da. Tu je onaj...
Kako se ono zove, Rašo?

Tata:

Kroz zube govori.

Bratislavski...

Bojana: Jao, sreća pa su nam ukinuli vize, pa mogu tako brzo da odem. Biće ovo super iskustvo.

Popije gurljaj vode i nastavlja.

Vraćam se seminarskom. Mislim da sam baš kod dvoraca stala.

Osmehne se.

Laku noć.

Scena 4

Ana ulazi i unosi oblačić napravljen od kartona na kome piše „Dve nedelje kasnije“.

Radnja se dešava u Bratislavi.

Na video bimu je slika autobusa. Na sceni su tri devojke i momak sa koferima.

Bojana: Ne mogu da verujem da čim smo stigli odmah idemo na ove terenske veđbe. Radujem se upoznavanju cele Slovačke.

Jovan: Pa fino su ovo smislili, odmah ekskurzija i upoznavanje. Kao u prvoj godini kod nas. Ubace te u more nepoznatih ljudi i nateraju te da provedeš sa njima nekoliko dana. Ali tako sam i vas upoznao. Ko zna možda nađemo neke doživotne prijatelje u ovih par dana.

Sonja: Filozofireš ti mnogo. Daj taj program da vidimo maršutu.

Jovan: Itinerer, Sonja, tako se zove. Zar nisi ništa naučila od Bojane Kalenjuk?

Bojana i Jovan se smeškaju.

Sonja: Hoćeš tako ceo put da pametuješ?

Jovan: Ajde ispitaj me, znam i šta ćemo obići i gde ćemo praviti pauze... Sve znam, naravno da ću da pametujem.

Na video bimu kreće film o Slovačkoj.

Videćemo zamak Bojnice, tamo su snimani mnogi poznati filmovi, i najposećeniji je samostalni muzej. Postoje i specifične ture noću, Bajka u Zamku, kao i međunarodni festival duhova i duša. Tu je i banja... Pješćani čini mi se, jel sam upravu?

Ulaze u autobus i sedaju. Na bini su postavljene stolice.

Bojana: Bravo, dobro ti ide.

Jovan: To je najveća i najpoznatija banja u Slovačkoj.

Devojke gledaju u program i proveravaju mu znanje.

Sonja: Da te ja nešto naučim. U toj banji je najviše gostiju arapskog porekla. Šta ćeš sad, to sigurno nisi znao?

Jovan odugovlači.

Jovan: Pa, pa... znao sam i to, jesam, ali nisam hteo da se hvalim.

Uspaničeno nastavlja da priča.

Jovan: Na putu do Tatri svratićemo u Trnavu, koju nazivaju i „mali Rim“, zbog njenih brojnih crkava, pa ćemo svratiti da vidimo Trenčinski zamak u Trenčinu. A u Tatrama ćemo posetiti mesto Visoke Tatire i Poprad. To je inače najpoznatiji turistički region u Slovačkoj. Tamo bismo mogli na skijanje jednom.

Bojana: Jedva cekam da vidimo Spiški dvorac, jedan od najvećih u Srednjoj Evropi, i grad Bardejov koji ima potpuno netaknut srednovekovni gradski centar, oni su pod UNESCO-voim zaštitom. I gde ćemo na kraju?

Jovan zbunjeno odgovara.

Jovan: Pa na kraju se valjda vraćamo u Bratislavu.

Bojana se smeje.

Bojana: Pa nešto si zaboravio.

Sonja se ubacuje podrugljivo.

Sonja: Znam ja. Idemo u Košice.

Jovan snuždeno odgovara.

Jovan: Pa nisam li Košice odmah spomenuo?

Sonja: Ne, nisi. Nemoj sad da se izvlačiš. Košice su drugi grad po veličini u Slovačkoj, ekonomski i kulturni centar istočne Slovačke. Prelep grad kako kažu- Pun muzeja, galerija, pozorišta, crkava i palata. Ima jako dobro očuvan istorijski centar, najveći u Slovačkoj gde dominira predivna katedrala sv. Elizabete. Čudno što si baš njega izostavio...

Bojana: Jao oglasnela sam. Sreća pa imamo ovu praksu nošenja hrane. Spakovala sam nam neke sendviče.

Bojana otpakuje sendvič.

Jovan: E čekaj, ja sam bio vredan, ispekao sam meso i poneo hleb i paradajz!

Jovan oduševljeno otvara kutiju sa hranom.

Sonja: Jao fuuuj! Najradije bih sada jela u nekom restoranu i to neki sa slovačkim specijalitetima. Čula sam da imaju sjajnu kuhinju-

Jovan i Bojana kreću da zagrizu svoju užinu i ostaju zamrznuti u toj pozi. Na scenu izlazi Slobodan i priča o slovačkoj gastronomiji. Iznosi se večera.

Glavno jelo. pauza sa programom 20-30 minuta.

U toku večere pušta se lagana muzika, a na video bimu idu slike slovačkih kulturnih manifestacija.

Scena 5

Na video bimu ide najava predstave kao za film. Uloge i naslov filma.

Počinje predstava.

Scenario za predstavu „So vrednija od zlata“ biće dodat u prilogu.

Posle predstave na scenu izlaze tri devojke koje će kasnije igrati folklor. Iz publike se biraju dobrovoljci koji će imati desetak minuta da devojke obuku u nošnje. Ana se šeta oko njih i pokazuje im kako izgleda njena nošnja.

Scena 6

U pozadini na video bimu slika nekog vojvođnskog sela. Slovak nešto kopa, prilazi mu lala.

Lala: Ta di si ti Janko, ta opet nešto okopavaš? Pa vi Slovaci bi samo nešto radili.

Slovak: Tako mi to volimo, to nam je u krvi.

Lala: Ajde na pauzu da nešto pomezemo. Julka je spremila da nabockamo nešto.

Slovak: Ajde, toliko mogu da odmorim.

Scena za stolom.

Lala: Ta da je vas Slovaka više u Vojvodini, gde bi nam kraj bio.

Slovak: Ima nas dosta u Vojvodini, samo smo razbacani i ne volimo da se razmećemo.

Lala: Ta de vas ima osim ovde u Bačkom Petrovcu?

Slovak: Pa ovde nas je najviše, a ima nas i u Kulpinu, Kisaču, Gložanima, Pivnicama, Selenči, Kovačici i Padini. Da ne zaboravim da spomenem i Staru Pazovu u Sremu i u jos mnogim mestima.

Lala: Pa šta radite vi tu u Vojvodini?

Slovak: Davno smo mi došli u ove krajve, još dok je bila stara Austro-Ugarska, pa nam se svidelo da pravimo kulen, po kom smo, slobodno mogu reći, najpoznatiji ovde u Vojvodini.

Lala: A oni u Kovačici ne prave kulen, pa su ipak poznati!

Slovak: Jeste. U pravu si. Oni su najpoznatiji po naivnoj umetnosti. Kovačica ima veliki značaj na mapi svetskog naivnog slikarstva i predstavlja svojevrsnu metropolu naive. Čak su Rolingstonsi bili da vide slike!

Lala: Auuuu! Bog te vid'o! A mi smo oduvek bili dobri srbi i slovaci.

Slovak: I vise od toga. Nas povezuju mnoge stvari. Pa jel znas da da su prva četiri direktora najstarije srpske gimnazije – Karlovačke gimnazije bili slovaci.

Lala: A jeeel??

Slovak: Da, da. Pa Pavel Josef Šafarik je takodje bio direktor gimnazije u Novom Sadu. On je veoma značajan za srbe, napisao je prvu istoriju srpskog jezika i jedan je od najznačajnijih srpskih bibliografičara svih vremena. A i učestvovao je u osnivanju Matice Srpske.

Lala: Ta, šta pričaš. Stvarno? To nisam znao.

Slovak: Izvini, ali ja bih sad stvarno morao da se vratim svom poslu.

Lala: OK, razumem te, znam da ti je to u krvi.

Pozdravljaju se kapama. Slovak odlazi.

Lala: Eh, vrednog li naroda! Julka, daj te kolače!

Služi se desert. Dve devojke korindaju uz desert. (gosti donose poklone u vidu knjiga, igračaka, slatkiša)

Gospodin Babka priča nekoliko minuta.

Folklor u kojem učestvuju naši studenti.

Scena 7

Janošik i Ana izlaze na scenu.

Janošik: Dragi gosti, nadam se da sam vam na neki način približio moju zemlju, moj narod i naše običaje.

Ana: Da, nadam se da si i ti naučio nešto o modernoj Slovačkoj koju nisi stigao da upoznaš.

Janošik: Zaista jesam. Hvala što ste se potrudili sve to da mi pokažete. Takođe želim da se zahvalim svim ovim divnim ljudima koji su došli da nas podrže. Nadam se da smo opravdali vaša očekivanja.

Dodela nagrada gostima.

Ana: I ja želim da se zahvalim svima koji su omogućili da se naša ideja realizuje. *(zahvaljivanje sponzorima)*

Predstavljanje studenata. Zahvaljivanje profesorima.

Igra iznenađenja za goste. Ples sa metlom.

“So vrednija od zlata”

Uloge:

Narator - Konstantin

Kralj – Stefan

Maruška - Olja

Princeza I – Alisa

Princeza II – Nataša

Baka – Tanja

Kuvar – Boba

So - Ana

Scena I

Narator: Nekada davno u slovačkom kraljevstvu, živeo je kralj, sa svoje tri predivne kćeri. Kako kralj beše u poznim godinama, poče razmišljati kojoj od svoje tri prelepe kćeri treba da ostavi svoje kraljevstvo. Taj izbor kralju padaše veoma teško, jer su mu sve kćeri bile podjednako mile i drage. I tada kralj odluči da će postati kraljica i dobiti kraljevstvo ona kći koja ga najviše voli.

Odlazi narator, pale se svetla, kralj sedi na prestolu, a u drugom uglu stoje princeze.

Kralj: Kćeri moje, ja sam kao što vidite ostario i ne znam koliko dugo ću još biti sa vama. Hoću da odredim kojoj od vas posle moje smrti da ostavim kraljevstvo. Ali pre toga voleo bih da znam koliko me koja voli. Hajde najpre ti, najstarija kćeri, reci koliko voliš svoga oca.

Princeza I:

(prilazi do kralja i miluje mu ruku)

Oce moj, meni si miliji od zlata.

(ljubi ruku kralju)

Kralj: A ti srednja kćeri?

Princeza II: Moj dragi oče, ja te volim kao svoj venčić zeleni.
(priđe do oca i zagrlila ga oko vrata)

Kralj: A ti najmlađa kćeri, koliko me ti volis?

Maruška: Ja te tatice volim kao so.

Princeza I: Ah ti ništarijo, zar oca ne voliš više od soli?

Maruška: Volim ga kao so.

Kralj:

(Ljutito skače i viče)

Idi, idi mi sa očiju kad me ne voliš više od soli!

(krene da izlazi sa scene i vrati se)

Kad nastane takvo vreme da so bude vrednija od zlata i dragog kamenja, tad dođi da budes kraljica!

Gase se svetla, odlaze svi sa scene izlazi narator.

Narator: Mislio je kralj da se to nikada neće dogoditi, a Maruška koja je navikla da sluša oca, posle tih reči, napusti dvorac, očiju punih suza i srca pune tuge. Nemajući kuda, pošla je smerom vetra. Pa preko brda i dolina stiže u duboku šumu. Tu se iznenada na putu stvori jedna starica.

Narator se povlači.

Scena II

Maruška: Dobar dan, stara bako.

Baka: Dobar dan, mila kćeri. Smem li da te pitam zašto plačeš?

Maručka: Moj otac je kralj. Hteo je da se uveri koja ga ćerka od nas tri najviše voli. Ja sam rekla da ga volim kao so, ali me on nije shvatio. Najviše na svetu želela bih da moj otac shvati koliko je velika moja ljubav prema njemu.

Baka:

(uzima je za ruku)

Da li bi htela, Maruška, da služiš kod mene i da mi pomažeš kod moje kuće?

Maruška: Da, draga bako, ja ionako nemam kuda da idem.

Baka: Umes li ti, Maruška, da mužeš, umes li da predeš, umes li da napaseš ovce?

Maruška: Ne umem, ali kada biste mi pokazali, sve bih dobro uradila.

Baka: Ja ću te svemu nauciti, ti samo slušaj.

Odlaze sa scene, izlazi narator.

Scena III

Narator: Za to vreme živele su Maruškinе sestre u velikom izobilju. Neprestano su ocu laskale i uz njega se privijale, tražeći da im svakog dana poklanja sve skupocenije stvari. Gledajući to, kralj shvati da je najstarijoj kćeri milije zlato od njega, a kad srednja kći izjavi da bi se rado udala, počе razmisljati kako ni zeleni venčić mnogo više ne vredi. Maruška mu je dolazila u misli, prisećao se kralj kako ga je ona uvek volela i o svemu vodila brigu. Sve više je želeo da je vidi, ali od Maruške ni traga ni glasa. Jednog dana, trebala je da se održi velika gozba, ali sta se desi?!

Narator se povlači, izlazi kralj.

Kuvar: Kralju, kralju, velika nesreća nas je zadesila! Sva so se raskvasila, nemamo čime da solimo jelo!

Kralj: Dobri moj kuvaru, zar ne možemo poslati po drugu so?

Kuvar: Kralju moj, biće kasno! Čime ću soliti dok tovar iz druge zemlje ne stigne?!

Kralj: Glupi slugo, šta me briga ako nema soli! Solite nečim drugim. Pravite jela bez soli, gozba se mora održati!

Odlaze i kralj i sluga. Izlazi narator.

Scena IV

Narator: Bila je to neobična gozba. Bljutava jela nisu prijala gostima. Kralj se ogorči, posla sve slugе na različite strane da traže so, ali se oni vratiše praznih šaka. Rekoše mu da je nastala nestašica soli i da su se sve zalihe istopile. Tada kralj odluči da se služe samo slatka jela. Međutim, to gostima nije prijalo. Jedan po jedan počеše napuštati dvor. Kralj više nikog nije zvao u goste, jer ga nije mogao ni hlebom i solju poslužiti. Iz dana u dan iznosiše se jela bez soli i ljudi počе da gube apetit. I tada kralj shvati koliko je dragocena so i počе da ga grize savest sto je oterao Marusku. Za

to vreme, Maruška je i dalje bila kod bake, ne slutivši šta se dešava u njenom kraljevstvu.

Narator odlazi, izlaze baka i Maruška.

Baka: Devojčice moja, nisam li ti govorila da istina uvek izadje na videlo? Tvoj čas je kucnuo, vreme je da se vratiš kući.

Maruška: Dobra moja bako, kako da se vratim kući kad me otac ne zeli?

Baka: U tvom kraljevstvu vlada kaos, dobra moja Maruška. Nestala je sva so. Ljudi su izgubili apetit, a tvoj otac se od muke razboleo. Pošteno si me sluzila Maruska. Želim da ti se odužim. Reci mi šta želiš.

Maruska: Dobro ste me savetovali i dobro ste se brinuli o meni. Ne želim ništa drugo, do šačice soli koju bi mom ocu odnela.

Baka: Zar drugo ništa ne želiš?

Maruška: Ne, ništa sem te soli.

Baka: Kad toliko ceniš so, neka ti bude. Kad počne vetar duvati i fijukati, pođi smerom vetra i idi preko tri doline, preko tri brda, pa se zaustavi i lupi ovim štapom u zemlju. Tu će se zemlja otvoriti i so ukazati. To neka bude tvoj miraz. A sad zbogom, mala moja Maruška.

Maruska odlazi na jednu stranu zemlje, a baka na drugu. Ulazi narator.

Scena V

Narator: I tako Maruška uradi ono sto joj je starica rekla. Pokupi so u jednu maramu i krenu kući svome ocu. Nakon dužeg ubeđivanja, uspela je nekako da namoli stražare da je puste do kralja, rekavši im kako ima neprocenjivi dar za kralja.

Narator odlazi.

Maruška: Kralju moj, da li bih mogla da dobijem parče hleba pre nego što kažem zbog čega sam došla?

Kralj: Možeš, mlada devojko, ali ovde nema soli i hleb nije onakav kakav ti misliš da jeste.

Maruška: Pa ja imam so.
(vadi maramu sa solju i pokazuje kralju)

Kralj:
(skače sa kreveta)
So! To je skupocen dar, šta da ti dam za uzvrat? Reci šta želiš i sve ćeš dobiti!

Maruška: Ništa ne želim tatice, jedino da me voliš kao ovu so.

Kralj:
(klekne ispred nje)
Molim te, kćeri, oprosti mi!

Kralj i Maruška odlaze zagrljeni sa scene.

Narator: Nemalo zatim kralj ozdravi i svoje kraljevstvo prepusti Maruški. Beše veoma srećan što mu se kći vratila i što je shvatio koliko ga ona u stvari voli. Kralj beše još dugo živ, a njegova Maruška nađe princa svog života i zajedno sa njim živeše srećno u svom kraljevstvu.